

Κάποιες ρίγες σκέψεις σχετικά με την "απεξάρτηση" και την εκδήλωση που διοργανώσαμε με μεγάλη επιτυχία στο Σύνδεσμό μας, στις 17.12.2006.

Η ΑΦΟΡΜΗ

Αφορμή για την εκδήλωση αυτή στάθηκε το βιβλίο της Κατερίνας Μάτσα: "Η περίπτωση Ευρυδίκη - Κλινική της τοξικομανίας" και ειδικά η εισαγωγή του βιβλίου, στην οποία παρουσιάζεται αναλυτικά όλη η επιστημονική πρόταση της μεθόδου, του στόχου και της δουλειάς που γίνεται στη Μονάδα 18 ΑΝΩ του Ψ.Ν.Α. και με αφορμή τη θεωρητική αυτή διερεύνηση απ' την Κατερίνα Μάτσα παρουσιάζεται ευσύντοπα μία εξαιρετική **ανάληψη αλλά και κριτική** στους τρόπους και στις πολιτικές αντιμετώπισης των φαινομένων της "εξάρτησης".

Με σαφήνεια και ιδιαίτερη επιστημονική ακρίβεια η Κατερίνα Μάτσα διευκρινίζει τη θέση της απέναντι στο πρόβλημα, προσδιορίζοντας την κοινωνική διάστασή του και διαχωρίζοντας τη δουλειά της από τις πολλές προσπάθειες απεξάρτησης με "υποκατάστατα", που σίγουρα δεν οδηγούν σε "απεξάρτηση", αλλά ουσιαστικά σε μια συνέχεια της ίδιας της εξάρτησης από νόμιμες πλέον ή και παράνομες ουσίες.

Διευκρινίζει ότι δεν πρόκειται για "βιολογική" ή άηθου είδους "ασθένεια", γιατί στην περίπτωση αυτή με βεβαιότητα θα είχε ανακαλυφθεί το φάρμακο και η λύση του προβλήματος. Το αποδεικνύει δε περαιτέρω με την **επιτυχία των προγραμμάτων απεξάρτησης τοξικομανών** που εντάσσονται **"σε στεγνά προγράμματα"** - με ή χωρίς ψυχοθεραπεία - και τα οποία σημειώνουν **εξαιρε-**

τική επιτυχία και έχουν μικρό ή ελάχιστο ποσοστό υποτροπής.

Είναι σαφές ότι αυτή την ανάληψη - εισαγωγή της Κατερίνας Μάτσα, με όλο το ιστορικό των "ορισμών", **σχετικά με τα ναρκωτικά** και την "εξάρτηση", την θεωρώ **σαν ουσιαστικά αυτόνομο κείμενο**, που πρέπει να διδάσκεται σαν εξαιρετική ανάληψη εγκληματολογίας σε τελειόφοιτους νομικής και σε νέους δικηγόρους.

Η "δαιμονολογία" στην "εξήγηση" του φαινομένου των **ναρκωτικών**, όλες τις προηγούμενες δεκαετίες, μας έχει εμποδίσει να προσεγγίσουμε τον πυρήνα του προβλήματος.

Όλοι μας μοιρασμένοι σε στρατόπεδα, **ανάμεσα στους οπαδούς της "καταστολής"** και στους οπαδούς της **"αποποινικοποίησης"** (ή του διαχωρισμού ανάμεσα στα "μαλακά" και "σκληρά" παλαιότερα), δεν **καταφέραμε τελικά να αγγίξουμε το πρόβλημα** που είναι η **"απεξάρτηση"**, αλλήλα περιοριστήκαμε σε αυτό που ονομάζουμε **"περιορισμό της βλάβης"**.

Δηλαδή **πώς περιορίζεται η οποία βλάβη** και **όχι πια είναι η λύση του προβλήματος**.

Δεν είναι ασθενείς, παρότι πρέπει να μεταχειρίζονται σαν ασθενείς, δεν είναι ασθενείς που ένα φάρμακο θα μπορούσε να δώσει τη λύση και επίσης δεν είναι "αυτοκτονία", όπως κάποια άηθη θεωρητική νομική προσέγγιση επιχειρεί να "ερμηνεύσει".

Ίσως είναι η ατελέσφορη προσπάθεια - είναι ένα **"α-ναισθητικό"** που χρησιμοποιεί ο τοξικομανής για να σταματήσει μια **"δική του εσωτερική ψυχική αιμορραγία"**, για να αντιμετωπίσει μια **"οδύνη"** του, γιατί δεν έχει "τα δικά του μέσα" να υπερασπιστεί τον εαυτό του. Είναι ή έτσι φαίνεται σαν ο πιο αποτελεσματικός τρόπος **να σταματήσει την δική του αιμορραγία**, γι' αυτό και πρέπει να δούμε **τον εσωτερικό του κόσμο**, κυρίως μέσα και από την **ψυχανάληψη**, μέσα από την ψυχοθεραπεία, για να μπορέσει να ξαναφτιάξει τις σχέσεις του και τον εαυτό του, **να σταθεί ξανά στα πόδια του**, γιατί έχει αποδειχθεί ότι, τις πιο πολλές φορές, ο "τοξικομανής" είναι ο **αδύνατος κρίκος μιας κοινωνικής και οικογενειακής αλυσίδας** και γι' αυτόν το ναρκωτικό δεν είναι τίποτε άλλο παρά ένα υποκατάστατο της λειψής αυτοπεποίθησής του, ένας τρόπος να "καλύψει τα κενά του", γιατί όπως χαρακτηριστικά τονίζεται ευρίσκεται στην κατάσταση όπου: **"το να μην ανήκει πουθενά τον πονάει - το να ανήκει κάπου τον τρομάζει"**.

"Η ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΕΥΡΥΔΙΚΗ" - ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ

Αν η εισαγωγή του βιβλίου είναι απλά εξαιρετική, η περίπτωση **"Ευρυδίκη"** είναι **αποκαλυπτική**. Είναι η περίπτωση μιας εξαρτημένης κοπέλας, βραδυγλήσσης, η οποία μέσα από τις επιστολές που αναγκαστικά λόγω του προβλήματός της απευθύνει στην ψυχοθεραπεύ-

Φωτογραφία της Βούλας Παπαϊωάννου (1898-1990)

τριά της, **Ξαναανακαλύπτει**, μαζί και με την ομάδα και την θεραπεύτριά της, **τον εαυτό της και ξαναβρίσκει την δύναμη για μια καινούργια ζωή**, παρουσιάζοντας στο τέλος **μια εντελώς καινούργια "Ευρυδίκη"**, ένα νέο άτομο, ικανό πια να σταθεί στα πόδια του και στην κοινωνία.

Αυτή η δύσκολη διαδικασία εσωτερικής αναμόρφωσης, είναι η **άνοδος από τον Αδη** και είναι ιδιαίτερα επιτυχής η συσχέτιση **με τον Ορφέα που αναζητεί την Ευρυδίκη**, όπου την βρίσκει και αρχίζει την κοινή άνοδο από τον Αδη και αυτή βρίσκει τη δύναμη και τραγουδά **το δικό της τραγούδι**, ένα τραγούδι που δεν ξέρει να πει κανένας άλλος εκτός από την ίδια την **"Ευρυδίκη"**.

Στο σημείο αυτό, θυμίζω ότι και στον Σύνδεσμό μας έχουμε παρουσιάσει τα εξαιρετικά **γραπτά** του σπουδαίου αρχαιολόγου και συναπόφοιτού μας **Γιάννη Σακελλαράκη** (απόφ. '55), που πολλήs φορές αναλύοντας την αξία των ανασκαφών - της κάθε ανασκαφής - σε παλαιότερους πολιτισμούς ή της περιέργειας των ανθρώπων να ψάξουν το παρελθόν ή και το μέλλον, καταλήγει στο συμπέρασμα ότι πρόκειται τελικά για την αναζήτηση της δικής μας ψυχής, μια δική μας προσπάθεια να δούμε και να γνωρίσουμε τον εαυτό μας.

Είναι η φράση του αυτοκράτορα - φιλόσοφου Μάρκου Αυρηλίου που έγραφε ("Προς Εαυτόν") **"ΕΝΔΟΝ ΣΚΑΠΤΕ"**, είναι το **"ΓΝΩΘΙ ΣΑΥΤΟΝ"**, είναι αυτή η προσπάθεια των παιδιών να σταματήσουν **την δική τους "εσωτερική αιμορραγία"**, μέσα από τη διαδικασία απεξάρτησης που πετυχαίνεται στην **Ομάδα 18 ΑΝΩ** και βέω πετυχαίνεται γιατί **το ταξίδι της απεξάρτησης γίνεται ομαδικά**. Είναι οι δυσκολίες, οι κίνδυνοι, οι κατακτήσεις, τα συναισθήματα που μοιράζονται **θεραπευτές και θεραπευόμενοι οι οποίοι μέσα από την συλλογικότητα** και την δημιουργία **Ξαναανακαλύπτουν** την χαρά της ζωής, χωρίς ουσίες και χωρίς φυγές.

"ΟΔΥΣΣΕΒΑΧ" Η ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ

Τι καλύτερο λοιπόν από **μία θεατρική παράσταση**, όπως είναι ο πολύ γνωστός **"Οδυσσεβάχ"**, ένα ταξίδι μέσα από παιδικά μάτια, γεμάτο περιπέτειες και γεμάτο γνώσεις.

Αυτό είναι **το ταξίδι** της απεξάρτησης και αυτή την ομορφιά μας έδωσε - μας χάρισε η θεατρική ομάδα της κοινωνικής επανένταξης του 18 ΑΝΩ.

ΓΙΑΤΙ ΤΕΛΙΚΑ ΘΕΑΤΡΟ;

Γιατί πρέπει να στέλνουμε τους πολιτικούς μας και τα παιδιά μας **στο θέατρο**;

Ισως γιατί μόνο εκεί μπορούν να **μάθουν τι πάει να πει υπεύθυνος πολίτης**, γιατί το θέατρο είναι το μέρος όπου ένα έθνος σκέφτεται φωναχτά, μπροστά στον ε-

αυτό του.

Στην αρχαία Αθήνα τα μικρά παιδιά **μάθαιναν από τους δασκάλους και οι μεγάλοι από τους ποιητές**. Και το θέατρο το καταλληλότερο μέρος για να γίνεις **καλός πολίτης**.

Οι αρχαίοι Αθηναίοι για την αλήθεια **στηρίζονταν στους ποιητές**.

Ετσι στους **"Βατράχους"** του Αριστοφάνη, όταν ο Δίονυσος μεταμφιέζεται σε Ηρακλή και κατεβαίνει στον Αδη για να ξαναφέρει στη ζωή στη γη έναν πεθαμένο ποιητή, η αποστολή του είναι προφανής μιας και διαλέγει τελικά τον Αισχύλο:

Στην ερώτηση: **"Τι τον θέλεις τον ποιητή;"**

Η απάντηση δίνεται από τον χορό:

"Μα για να σώσει την πόλη και για την πατρίδα δώρο και δωρεά σε αυτή φυσικά".

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΑΤΣΑ ΠΑΙΔΙΑ ΤΗΣ ΜΟΝΑΔΑΣ 18 ΑΝΩ ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ ΠΟΛΥ

Τάκης Δέγληρης